

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
<p>1.2 Να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα των άλλων και να δείχνουν ενσυναίσθηση.</p>	<p>ΑΠΟΥΣΕΣ ΛΕΞΕΙΣ...</p> <p>ΥΛΙΚΑ: αντίγραφα κειμένου με πολλές σβησμένες λέξεις (παράδειγμα πιο κάτω).</p> <p>Δίνουμε στα παιδιά το κείμενο και προσποιούμαστε ότι κάνουμε μάθημα ως συνήθως, σαν να μη συμβαίνει κάτι το διαφορετικό από άλλες μέρες. Ζητούμε από τα παιδιά να διαβάσουν το κείμενο και στη συνέχεια τους κάνουμε γενικές ερωτήσεις όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποιοι είναι οι πρωταγωνιστές της ιστορίας/της κατάστασης; • Αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα; • Έχει βρεθεί κάποια λύση; • Τι θα κάνατε αν ήσασταν στη θέση τους; • Δώστε έναν άλλο τίτλο στην ιστορία/άρθρο. <p>Αναμένεται ότι τα παιδιά θα αναφερθούν αμέσως στις λέξεις που λείπουν από το κείμενο. Συμπεριφερόμαστε σαν να πρόκειται για ένα κείμενο που κατανοούν όλοι και ανακοινώνουμε στα παιδιά ότι αφού το συζητήσουμε θα κάνουμε και ένα σύντομο διαγώνισμα με ερωτήσεις κατανόησης. Αναμένεται ότι θα αγχωθούν ή/και θα διαμαρτυρηθούν. Συζητούμε μαζί τους τους λόγους για τους οποίους νιώθουν έτσι και ολοκληρώνουμε τη συζήτηση με ερωτήσεις όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γιατί δεν μπορέσατε να ανταποκριθείτε όπως άλλες μέρες; Πώς νιώσατε; • Μπορείτε να φανταστείτε ποια άτομα μπορεί να αντιμετωπίζουν παρόμοιες δυσκολίες κάθε μέρα; • Υπάρχουν τρόποι με τους οποίους μπορούν να αντιμετωπιστούν αυτές οι δυσκολίες; • Πώς νιώθετε τώρα που καταλάβατε πόσο δύσκολο είναι να μη γνωρίζει 	<p>Η δραστηριότητα αυτή είναι προτιμότερο να γίνει σε τάξεις όπου όλα τα παιδιά μιλούν καλά την ελληνική γλώσσα, για αποφυγή στοχοποίησης συγκεκριμένων παιδιών που ίσως έφτασαν πρόσφατα στην Κύπρο. Σε μεγαλύτερες τάξεις, η δραστηριότητα μπορεί να γίνει με μικρό κείμενο στα αγγλικά (με σβησμένες λέξεις) στην παρουσία όλων των παιδιών, καθώς τα αγγλικά είναι πιθανόν να αποτελούν δεύτερη γλώσσα για τα περισσότερα παιδιά.</p> <p>Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να φωτοτυπήσουν μια σελίδα από ένα άρθρο εφημερίδας ή λογοτεχνικό κείμενο και να σβήσουν με διορθωτικό υγρό αρκετές από τις λέξεις. Μπορούν, επίσης, να επιλέξουν ένα ηλεκτρονικό κείμενο και να σβήσουν λέξεις κάνοντάς τις highlight με μαύρο χρώμα. Είναι καλύτερα να σβηστούν λέξεις δύσκολες, μεγάλες ή/και καθοριστικής σημασίας για το νόημα του κειμένου.</p> <p>Αναμένεται ότι από την αρχή τα παιδιά θα διαμαρτυρηθούν ή θα δουν ως αστεία την απαίτησή μας να κάνουμε μάθημα με ένα κείμενο από το οποίο λείπουν οι μισές σχεδόν λέξεις και το οποίο δεν βγάζει νόημα. Προσπαθούμε να διατηρήσουμε την εντύπωση ότι εμείς θεωρούμε πως αυτό είναι ένα κείμενο όπως όλα τα άλλα.</p>

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
<p>1.2 Να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα των άλλων και να δείχνουν ενσυναίσθηση.</p>	<p>κάποιοι καλά τη γλώσσα του περιβάλλοντός του/να μη βλέπει όπως οι περισσότεροι;</p> <p>Αναμένεται ότι τα παιδιά θα αναφερθούν και σε ενήλικες και παιδιά με προβλήματα όρασης, δυσλεξίας, αλλά και άτομα που πηγαίνουν σε μια χώρα χωρίς να μιλούν τη γλώσσα.</p> <p>Διαβάζουμε στα παιδιά ή δίνουμε το ολοκληρωμένο απόσπασμα από τον Μικρό Πρίγκιπα και συζητούμε τις εντυπώσεις τους.</p> <p>Ως επέκταση της δραστηριότητας, τα παιδιά μπορούν να συνεργαστούν για να σχεδιάσουν και να αναπτύξουν δράσεις που να βελτιώνουν την επικοινωνία ανάμεσα σε παιδιά, γονείς και δασκάλους του σχολείου. Τέτοιες δράσεις μπορεί να περιλαμβάνουν τοποθέτηση σημαντικών λέξεων/φράσεων στις τάξεις και στο σχολείο στα ελληνικά και σε άλλες γλώσσες, τη συνεργασία με άλλους φορείς για τη μετάφραση βασικών εγγράφων ή ανακοινώσεων του σχολείου στις γλώσσες που κρίνεται απαραίτητο κ.λπ.</p> <p>ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ:</p> <p>Τότε ήταν που παρουσιάστηκε η []:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Καλημέρα, είπε η []. - Καλημέρα, απάντησε ευγενικά ο [], που γύρισε προς το μέρος απ' όπου ακουγόταν η [], μα δεν είδε []. - Εδώ είμαι, είπε η [], κάτω από τη []... - Ποια είσαι συ; είπε ο []. Είσαι πολύ []... - Είμαι μια [], είπε η []. - Έλα να [] μαζί μου, [] πρότεινε ο []. Είμαι τόσο []... - Δεν μπορώ να παίξω μαζί σου, είπε η [], δεν είμαι []. 	<p>Ο δείκτης επιτυχίας για αναγνώριση συναισθημάτων και καλλιέργεια της ενσυναίσθησης μπορεί να καλυφθεί και μέσα από το διάβασμα και την ανάλυση ολόκληρου του βιβλίου του Σαιντ-Εξυπερύ Ο μικρός πρίγκιπας.</p>

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
<p>1.2 Να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα των άλλων και να δείχνουν ενσυναίσθηση.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Α! συγγνώμη, έκανε ο [redacted]. Μα, αφού σκέφτηκε λίγο, πρόσθεσε: - Τι πάει να πει «[redacted]»; - Δεν θα είσαι από 'δω, είπε η [redacted], τι ψάχνεις να βρεις; - Ψάχνω να βρω τους [redacted], είπε ο [redacted]. Τι σημαίνει [redacted]; - Οι [redacted], είπε η [redacted], έχουν [redacted] και [redacted]. Αυτό είναι πολύ ενοχλητικό. Ακόμη ανατρέφουν [redacted]. Είναι το μόνο που τους ενδιαφέρει. Μήπως ψάχνεις για [redacted]; - Όχι, είπε ο [redacted], ψάχνω για [redacted]. Τι σημαίνει «[redacted]»; - Είναι κάτι ξεχασμένο για τα καλά, τώρα πια, είπε η [redacted]. Αυτό σημαίνει «δημιουργώ [redacted]». - Δημιουργώ [redacted]; - Ναι, βέβαια, είπε η [redacted]. Για μένα εσύ δεν είσαι ακόμη παρά ένα [redacted] όμοιο με εκατό χιλιάδες άλλα μικρά [redacted]. Και δεν έχω την ανάγκη σου. Κι εσύ το ίδιο δεν έχεις την ανάγκη μου. Για σένα, δεν είμαι παρά μια [redacted] όμοια με εκατό χιλιάδες άλλες [redacted]. Μα, αν εσύ με [redacted], θα 'χουμε ανάγκη ο ένας τον άλλο. Θα 'σαι για μένα [redacted] στον κόσμο. Θα 'μαι για σένα [redacted] στον κόσμο... - Αρχίζω να καταλαβαίνω, είπε ο [redacted]. Υπάρχει ένα [redacted]... νομίζω πως μ' έχει [redacted]... - Καθόλου απίθανο, είπε η [redacted]. Πάνω στη [redacted] βλέπει κανείς κάθε λογής πράγματα... - Ω! Αυτό δεν έγινε στη [redacted], είπε ο [redacted]. Η [redacted] φάνηκε να ενδιαφέρεται πολύ. - Σ' ένα άλλο [redacted]; - Υπάρχουν [redacted] σε κείνο εκεί τον [redacted]; 	

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
<p>1.2 Να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα των άλλων και να δείχνουν ενσυναίσθηση.</p>	<p>- Όχι. - Αυτό είναι πολύ []! Και [];</p> <p>- Όχι. - Τίποτε δεν είναι [], αναστέναξε η []. Όμως, η [] ξαναγύρισε στην ιδέα της: - Η ζωή μου είναι []. Κυνηγώ [], οι [] κυνηγούν []. Όλες οι [] μοιάζουν μεταξύ τους κι όλοι [] μοιάζουν το ίδιο. Λοιπόν, κι εγώ κάπως []. Όμως, αν με εξημερώσεις, η [] μου θα μοιάζει σαν να την πλημμύρισε ο []. Θα γνωρίσω ένα [] από [] διαφορετικά απ' όλα τ' άλλα. Τα άλλα [] με κάνουν να καταχωνιάζομαι μέσα στη []. Το δικό σου θα με φωνάζει να βγω έξω από την [] μου, σαν να 'ναι μια []. Κι ύστερα, κοίταξε! Βλέπεις εκεί κάτω τα []; Εγώ δεν τρώω []. Για μένα, το [] δεν χρησιμεύει σε τίποτε. Κι αυτό είναι []! Μα εσύ έχεις χρυσαφένια []. Θα 'ναι υπέροχα όταν θα μ' έχεις []! Το [] που είναι [], εσένα θα μου θυμίζει. Και θ' [] το θόρυβο του [] καθώς θα περνάει ανάμεσα από τα [] του σταριού. Η [] σώπασε και βάλθηκε να κοιτάζει το [] για πολλή ώρα. - Σε παρακαλώ, [] με, είπε!</p> <p>Απόσπασμα από το βιβλίο «Ο Μικρός Πρίγκιπας» του Αντουάν Ντε σαιντ Εξυπερύ (1943).</p> <p>ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ: Τότε ήταν που παρουσιάστηκε η αλεπού:</p>	

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
<p>1.2 Να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα των άλλων και να δείχνουν ενσυναίσθηση.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Καλημέρα, είπε η αλεπού. - Καλημέρα, απάντησε ευγενικά ο μικρός πρίγκιπας, που γύρισε προς το μέρος απ» όπου ακουγόταν η φωνή, μα δεν είδε τίποτε. - Εδώ είμαι, είπε η φωνή, κάτω από τη μηλιά... - Ποια είσαι συ; είπε ο μικρός πρίγκιπας. Είσαι πολύ όμορφη... - Είμαι μια αλεπού, είπε η αλεπού. - Έλα να παίξεις μαζί μου, της πρότεινε ο μικρός πρίγκιπας. Είμαι τόσο λυπημένος... - Δεν μπορώ να παίξω μαζί σου, είπε η αλεπού, δεν είμαι εξημερωμένη. - Α! συγγνώμη, έκανε ο μικρός πρίγκιπας. Μα, αφού σκέφτηκε λίγο, πρόσθεσε: - Τι πάει να πει «εξημερωμένη»; - Δεν θα είσαι από 'δω, είπε η αλεπού, τι ψάχνεις να βρεις; - Ψάχνω να βρω τους ανθρώπους, είπε ο μικρός πρίγκιπας. Τι σημαίνει εξημερωμένη; - Οι άνθρωποι, είπε η αλεπού, έχουν τουφέκια και κυνηγούν. Αυτό είναι πολύ ενοχλητικό. Ακόμη ανατρέφουν κότες. Είναι το μόνο που τους ενδιαφέρει. Μήπως ψάχνεις για κότες; - Όχι, είπε ο μικρός πρίγκιπας, ψάχνω για φίλους. Τι σημαίνει «εξημερώνω»; - Είναι κάτι ξεχασμένο για τα καλά, τώρα πια, είπε η αλεπού. Αυτό σημαίνει «δημιουργώ δεσμούς». - Δημιουργώ δεσμούς; - Ναι, βέβαια, είπε η αλεπού. Για μένα εσύ δεν είσαι ακόμη παρά ένα αγοράκι όμοιο με εκατό χιλιάδες άλλα μικρά αγόρια. Και δεν έχω την ανάγκη σου. Κι εσύ το ίδιο δεν έχεις την ανάγκη μου. Για σένα, δεν είμαι παρά μια αλεπού όμοια με εκατό χιλιάδες άλλες αλεπούδες. Μα, αν εσύ με εξημερώσεις, θα 'χουμε ανάγκη ο ένας τον άλλο. Θα 'σαι για μένα μοναδικός στον κόσμο. Θα 	

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
<p>1.2 Να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα των άλλων και να δείχνουν ενσυναίσθηση.</p>	<p>΄μαι για σένα μοναδική στον κόσμο...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αρχίζω να καταλαβαίνω, είπε ο μικρός πρίγκιπας. Υπάρχει ένα λουλούδι... νομίζω πως μ' έχει εξημερώσει... - Καθόλου απίθανο, είπε η αλεπού. Πάνω στη Γη βλέπει κανείς κάθε λογής πράγματα... - Ω! Αυτό δεν έγινε στη Γη, είπε ο μικρός πρίγκιπας. Η αλεπού φάνηκε να ενδιαφέρεται πολύ. - Σ' έναν άλλο πλανήτη; -Ναι. - Υπάρχουν κυνηγοί σε κείνο εκεί τον πλανήτη; - Όχι. - Αυτό είναι πολύ ενδιαφέρον! Και κότες; - Όχι. - Τίποτε δεν είναι τέλειο, αναστέναξε η αλεπού. Όμως, η αλεπού ξαναγύρισε στην ιδέα της: - Η ζωή μου είναι μονότονη. Κυνηγώ κότες, οι άνθρωποι κυνηγούν εμένα. Όλες οι κότες μοιάζουν μεταξύ τους κι όλοι άνθρωποι μοιάζουν το ίδιο. Λοιπόν, κι εγώ κάπως βαριέμαι. Όμως, αν με εξημερώσεις, η ζωή μου θα μοιάζει σαν να την πλημμύρισε ο ήλιος. Θα γνωρίσω έναν θόρυβο από βήματα διαφορετικά απ' όλα τ' άλλα. Τα άλλα βήματα με κάνουν να καταχωνιάζομαι μέσα στη γη. Το δικό σου θα με φωνάζει να βγω έξω από την τρύπα μου, σαν να 'ναι μια μουσική. Κι ύστερα, κοίταξε! Βλέπεις εκεί κάτω τα σταροχώρα; Εγώ δεν τρώω ψωμί. Για μένα, το σιτάρι δεν χρησιμεύει σε τίποτε. Κι αυτό είναι θλιβερό! Μα εσύ έχεις χρυσαφένια μαλλιά. Θα 'ναι υπέροχα όταν θα μ' έχεις εξημερώσει! Το σιτάρι που είναι χρυσαφένιο, εσένα θα μου θυμίζει. Και θ' αγαπώ τον θόρυβο του ανέμου καθώς θα περνάει ανάμεσα από τα στάχυα του σταριού. 	

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
<p>1.2 Να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα των άλλων και να δείχνουν ενσυναίσθηση.</p>	<p>Η αλεπού σώπασε και βάλθηκε να κοιτάζει τον μικρό πρίγκιπα για πολλή ώρα. - Σε παρακαλώ, εξημέρωσέ με, είπε!</p> <p>Απόσπασμα από το βιβλίο «Ο Μικρός Πρίγκιπας» του Αντουάν Ντε σαιντ Εξυπερύ (1943).</p>	
	<p>ΚΑΛΜΙΕΡΓΕΙΑ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ</p> <p>Πρώτα Βήματα, Ενότητα 3: Συναισθήματα, Δραστηριότητα III (σελ.70-71).</p>	<p>Τα βήματα της δραστηριότητας αυτής καταγράφονται λεπτομερώς στον Οδηγό Εκπαίδευσης για Υγιείς Σχέσεις (7-12 ετών) Πρώτα Βήματα του Κυπριακού Συνδέσμου Οικογενειακού Προγραμματισμού (2012), που υπάρχει σε όλα τα σχολεία.</p>
	<p>ΦΟΡΩΝΤΑΣ ΓΥΑΛΙΑ</p> <p>ΥΛΙΚΑ: παλιοί σκελετοί από γυαλιά ηλίου ή οράσεως χωρίς φακούς με καρτελίτσες κρεμασμένες.</p> <p>Ο/η εκπαιδευτικός βάζει μια καρτελίτσα σε κάθε σκελετό. Η καρτελίτσα μπορεί να γράφει συναισθήματα (θυμός, χαρά, λύπη, απογοήτευση, ενθουσιασμός, έκπληξη, οργή κ.λπ.) ή ένα χαρακτηριστικό/μία ιδιότητα (έφηβος, ηλικιωμένη γιαγιά, αισιόδοξος, απαισιόδοξη, ντροπαλός, νέο παιδί στη γειτονιά, δασκάλα, ζαχαροπλάστης, υπναράς, ευγενικός, γκρινιάρης, κουρασμένος κ.λπ.).</p>	<p>Η δραστηριότητα αυτή είναι προσαρμογή εισήγησης της Ανδριανής Χρυσοστόμου για τα ΝΑΠ Αγωγής Υγείας.</p>

